

LETO X.

• ZVEZEK 9.

Vrli Slovenci: Prava vera bodi
vam luč, materni jezik bodi vam
ključ do zveličanske narodne
omike. A. M. Slomšek.

NAŠ DOM

GLASILO
SLOVENSKE MLADINE.

MARIBOR, 1910.

CIRILOVA TISKARNA.

Vsebina 9. zvezka:

	Stran		Stran
Mladinska izobrazba:		Iz Pišec	139
Slovenke, rešite nam naše svetinje	129	Škale pri Velenju	140
Zabava:		Remšnik	140
Slaba vest	131	Polzela	140
Muhovec na Florjanovem sejmu v Bistri	132	Sv. Primož nad Muto	140
Kaj bodete s tolikimi dobitki?	134	Sv. Bolfenk pri Središču	140
Kaj je novega po svetu?	134	Št. Jurij ob Taboru	140
Dekliški vrtec:		Sv. Lovrenc v Slov. goricah	141
Dekliško znanje	135	Št. Vid pri Planini	141
Dobra gospodinja	136	Gornja Radgona	141
Opravljenost	137	Trbovlje	142
Lilija	138	Mariborski »Orel«	142
Društveni glasnik:		Govorniške vaje:	
Mladeniški pozdrav	138	Slovenski mladeniči in alkohol	143
Pilštanj	139	Drobtinice:	
Gomilsko	139	Škodljivost kadenja	143
Braslovče	139	Čudne resnice	144
Negova	139	Proti vratnemu vnetju	144
		Za našo organizacijo	144
		Halleyev komet	144
		Slovenska mladina in naše nar. obrambno delo	144

Listnica uredništva.

■ ■ Dopisnica iz Središča: Hvala, poročilo o bolfenškem shodu je že bilo postavljeno, ko je došlo Vaše pismo. Prosimo večkrat kaj. — L. H. v Pl.: Dokler spisa nimamo celega tu, ga ne moremo začeti priobčevati, ker bi utegnili priti v veliko zadrego. — Drugim dopis-

nikom in dopisnicam: Prosimo potrpljenja, zato številko se je nakopičilo nenavadno velikodopisov. Le poročajte o Vašem delovanju, da bomo imeli nekako sliko mladinskega gibanja. To bo morda vzdrnilo tudi tiste, ki še spijo.

Znamke v korist obmejnih Slovencev. L. Kos 405 avstrijskih, 15 nemških, 8 ogrskih, 1 bavarsko, 1 italijansko in 1 japonsko. — Minka Kač. St. Pavel pri Preboldu, 170 avstrijskih, 7 belgijskih, 5 bolgarskih, 13 francoskih, 17 italijanskih, 40 nemških, 1 luksenburško, 5 švedskih, 15 združenih držav, 10 rumunskih, 3

virtemberške, 29 angleških, 1 čilsko, 8 nizo zemskih, 10 ruskih, 3 srbske, 1 turško, 7 bavorskih, 1 grško, 2 pruski, 1 portugalsko, 3 norveške, 8 španskih, 2 badenski, 2 japonski, 8 švicarskih, 1 meksikansko, 7 danskih, 6 argentinskih, 3 egipčanske in 14 ogrskih.

Naš Dom izhaja 1. in 15. vsakega meseca ter stane na leto 2 K, na pol leta 1 K, na četrto leta 50 h. — Uredništvo in upravništvo je v Cirilovi tiskarni, Koroške ulice 5, Maribor.

Slovinci! Naročite si „Naš Dom“.

Mladinska izobrazba.

Slovenke, rešite nam naše svetinje!

Na uvodnem mestu smo svoj čas spregovorili besedo našim fantom — rekrutom, danes pa se obračamo na ženske rekrute, ki sicer ne oblečejo cesarske suknje, pa so vendar poklicane v vojsko za naše najdražje svetinje.

Slovenke, žene in dekleta, bodite 1. globoko verne! Sicer to slišite v cerkvi, a stvar je tako važna, da nikdar ni o tem preveč povedano. Nič lepše ne diči mladenke in žene kakor globoka, živa vera. Verna ženska dela prave čudeže. Naj ne bo vaša vera samo neka zunanja obleka in navada, ampak nauki Kristusovega evangelija morajo do dna prevzeti vaša srca. Mlačna, površna, za verske reči malomarna mladenka ne bo nikoli prava vzgojiteljica otrok. Njeno vzgojevanje bo polovičarsko, nedosledno, brez prave podlage.

Negujte v svojih mladih srcih versko življenje. V bratovščine in Marijine družbe ne pristopajte samo zavoljo lepšega, da bi se s tem prikupile morda svojim dušnim pastirjem ali starišem ali prijateljicam ali da bi s tem morda celo zakrile svoje slabo življenje. Pristopajte le zato, ker se vam tam ponuja priložnost, spopolnjevati versko življenje. Marijine družbe so za mladino ograja, ki jo varuje, da ne pade v prepad.

Ne ozirajte se na tiste, ki blatijo in zasramujejo Marijine družbe. To so sovražniki Kristusa in njegovega evangelija. Marijine družbe hočejo ohraniti mladino pošteno, pridno, zdravo na duši in telesu. Je to kaj slabega ali sramotnega? Sramota je, biti tat, razbijač, vlačuga, pijanec, goljuf, ni pa sramota

biti pošten kristjan. Proč s strahom pred ljudmi! Dandanes živimo v dobi društev. Društva si snujejo vsi stanovi, tudi brezverci, socijalni demokratje in anarhisti, ki strežejo po življenju vladarjem. Vse to je liberalnim listom in hujskačem prav, samo verskih družb ne morejo pustiti pri miru. In vendar je vera v človeškem življenju najvažnejša zadeva, zakaj se torej ravno verske družbe ne bi smele snovati?

Nasprotniki hočejo ravno v mladini zamoriti versko mišljenje in čutenje, vzeti to najzanesljivejšo oporo, ne da bi jo mogli s čim nadomestiti. Kakor jed ne more nadomestiti pijače, tako tudi sama izobrazba ne tega, kar človeku daje vera. Kristus je pot, resnica in življenje, le v njem najde naše žejno srce studenec žive vode za večno življenje.

Mladenke in žene, vi tedaj z globoko vero postavite zanesljiv temelj sreče sebi in narodu našemu!

2. Bodite za zavedne Slovenke! Tudi tega ne moremo dovolj poudarjati. Vaša narodna zavednost ne sme biti samo v besedah, ampak v dejanju. Poglejmo v Maribor, v Celje in druga mesta. Na stotine slovenskih družin se vsako leto sem preseli, pa vse se skoraj potopijo v nemškem morju. Niso tega samo šole krive, ampak tudi stariši, zlasti matere. Oče in mati ne znata nemški, otroci pa ne več slovenski. Najgrši madež v značaju slovenskega ljudstva je, da jih toliko zaničuje svoj materni jezik. Pravijo, da se s slovenskim jezikom nikamor ne pride. Če bi se jeziki po tem cenili, kako daleč se s katerim pride, tedaj bi Nemci morali angleški jezik bolj čislati, kakor svoj, ker se z angleškim dalje pride kakor z nemškim.

Kako so zaslepljeni tisti slovenski stariši, ki ne pustijo svojih otrok učiti se slovenski! Nemci v Mariboru, v Celovcu in v Trstu imajo celo posebne tečaje, da se učijo slovenski, naši ljudje pa ne marajo za svoj jezik! Ali se n. pr. z madžarskim jezikom dalje pride, kot s slovenskim, pa vendar so Madžari ponosni na svoj jezik.

Zatorej mladenke, sveta vam bodi štrta zapoved božja, spoštujte očeta in mater, spoštujte in ljubite pa tudi materni jezik in svojo ljubo domačijo. Ostanite v srcu Slovenke, četudi pridete na kraj sveta. Posnemajte poljske žene na Pruskem. Kruti Nemci hočejo s silo zatreti poljski narod, pa vse zastonj. Glavna opora Poljakov so njihove žene. Četudi poljska žena vzame Nemca za moža, izredi otroke kot Poljake.

Tako ravnajte tudi vi. Če se ena ali druga preseli v mesto ali na tuje, se morda omoži z Nemcem, Lahom ali Madžarom, naj ostane Slovenka, naj uči tudi svoje otroke svojega jezika.

Žene in dekleta, rešite nam svetinjo maternega jezika!

3. Rešite dušno in telesno zdravje slovenskega ljudstva. Kar je črv za drevo, to je nezmernost in pijančevanje za ljudstvo.

Grda stvar na svetu je pijanec, pa še grše je, videti pijano žensko. Zalibog se gnusno pijančevanje, celo žganjepitje širi bolj in bolj tudi med ženskimi spolom. Preračunili so, da na 100 moških pijancev pride 6—8 pijank. Človeka je naravnost groza, kako se je pijanstvo med ženstvom po nekaterih krajih že razširilo. Kakšni bo to zarod! Škodljivo je za otroke, če je oče pijanec, a še hujše je, če je mati pijanka. Dobijo se celo neumne matere, ki že nežnim otrokom dajejo opojne pijače. Nasledki grdega pijančevanja se kažejo zlasti pri naborih, v šolah in v norišnicah. Sinovi pijančevanju vdanih starišev so navadno slabotni, nezdravi, slaboumni. Večkrat kažejo sicer taki otroci nenavadno bistro pamet, a že zgodaj se kaže v njih nagnjenje k raznim pregreham, zlasti nečistovanju, tatvini, pobjem.

Profesor Demme v Brnu na Švicarskem je natančno preiskoval in primerjal 10 pijančevanju vdanih in 10 treznih družin. Pijančevanju vdanih 10 družin je imelo skupaj 57 otrok, od teh jih je pomrlo v prvih tednih 25, 6 jih je bilo slaboumnih, 5 jih je ostalo zelo majhnih, dva otroka sta imela božjast, 6 razne druge podedovane bolezni, le 10 se jih je povoljno razvijalo. Deset treznih zakonskih parov pa je imelo 61 otrok; od teh jih je pomrlo v prvih tednih pet, 6 jih je imelo razne bolezni, 50 pa jih je bilo celo zdravih.

Kolikokrat se mladenič in mladenka že v samskih letih celo »zdelata« s pijančevanjem in nečistovanjem. Potem stopita v zakon in kakor Kajn rodita sebi enake sirote na duši in na telesu. Kakor grozna povodenj se širi čez dežele in ljudstva ostudno pijančevanje ter požira neštete žrtve. Pri velikih narodih se to manj pozna, bolj pa pri majhnih kakor smo mi Slovenci. Če gre tako naprej, bomo nazadnje le tolpa pijancev, bledoličnih, bolehostih slabičev in duševnih sirot. Nasledki pijančevanju vdanih starišev se vleče celo do tretjega in štrtega rodu ter največkrat tista rodovina izumre.

Žene in dekleta, ohranite nam ve naš narod čil, zdrav in močen. Bodite misijonarke za treznost! V vaših rokah je kuhinja, jedilnica, klet; v vaših rokah so zlasti otroci, vi ste varhinje lepih krščanskih navad in poštenega življenja v naših hišah. Bodite razumne in trezne gospodinje! Marsikatera žena ali sestra spravi svojega moža ali brata k pijančevanju, ker mu ne da nikdar nič poštenega in snažnega za jesti, nikdar nima zanj prijazne besede.

V Ameriki in na Angleškem so se žene in dekleta združile v mogočno zvezo zoper pijančevanje. V združenih državah severne Amerike šteje ženska družba treznosti čez 300.000 članic, na Angleškem pa čez 109.000. Slovenke, ki ste v Marijinih družbah in dekliskih zvezah, zaprisežite tudi vi boj vražjemu pijančevanju. Same bodite trezne, pa odvrčajte od pijančevanja tudi svoje očete, brate, žene in bodoče može. Ženska veliko premore.

Stare Slovenke so včasih s kropom, kamenjem in vilami pregnale divje Turke, spravite se tudi vi na modernega —

še hujšega Turka — pijančevanje in pa brezverne, liberalne časnike!

Zabava.

Slaba vest.

Pozno je že bilo. Zadnji žarki večerne zarje so se izgubljali na jasnem nebu; zlatili vitki zvonik sv. Jošta visoko na gori. Prikazala se je lesketajoča zvezda večernica. Njej so sledile druga za drugo, dokler niso napolnile nebeškega svoda.

Po cesti od starodavnega Kranja koraka počasi mlad mož srednje postave z debelo palico v omahujoči roki. Zdaj pa zdaj se vstavi, pogleda nazaj, se ozre proti nebu in globoko vzdihne.

Le tupatam sreča kakega človeka, drugače je cesta prazna in samotna. Redke hiše ob cesti ga ne zmotijo, ne vzdramijo iz njegove zamišljenosti. Po polju sem prihajajo veseli kmetiči, pojo večerno pesem. Nežni glasovi pridnih ženjc, pomešani s krepkimi zvoki delavnih koscev ne predramijo samotnega potnika. V svoji zamišljenosti niti ne opazi, da se je cesta zavila v temni gozd Šele ko začuje strašči glas sove, se ustavi in pogleda okoli sebe. Vidi, da je v gozdu. Ozre se kvišku, a gosto smrečje mu brani gledati čisto, jasno nebo. Stopi korak naprej, se zopet vstavi, zamisli in obstoji kot hrastov štor, ki gleda tako strašno na njega. Vlažne, z mahom porasle veje, se svetijo izpod suhljadi ko žrelo peklenške prikazni. Sova skovika tako otožno, tako pomenljivo, da se jamejo samotnemu potniku ježiti premočeni lasje. Zdaj zašumi med dračjem, zdaj zašušti med drevjem in vselej se mu stresejo šibka kolena, vselej se bolj zniža njegova postava.

Pred seboj vidi ostudno, pretečo pošast, za seboj sliši pokanje in škripanje, ko bi se nebroj peklenščkov pripravalo za njegovo dušo. Ozre se. Groza! Tu vidi majhne in velike, črne in rdeče postave z dolgimi kremplji na rokah in z vihtečimi repi. Vse čaka pripravljeno, da plane na njega in ga raztrga na ti-

soče koscev. Vmes pa se čujejo pogajanja in prepiri za njegovo dušo. Trd ko kamen stoji in gleda in pričakuje trenutka, ko se spuste v njega, mu iztaknejo oči, porežejo ušesa in nos, in mu odtrgajo glavo.

Lunin svit posije skozi vrhove močnih hrastov in debelih smrek. Sedaj vidi nočni potnik natanko, da ima vsaka pošast ognjen trak, na katerem je zapisano: Kriva prisega! Vsi mole napis pred njegove oči, škripljejo z zobni in ropotajo s težkimi verigami, ki jim vise po hrbtu navzdol. Eni skačejo, drugi plešejo, vsi pa hočejo imeti njegovo grešno dušo.

Stopi na stran, sede na štor, a pošasti se postavijo okoli njega in željno pričakujejo povelja, da ga raztrgajo.

Od slabosti in še bolj od strahu omahne. Pred oči mu stopi strašna pregreha: ubogi, po nedolžnem obsojeni mlinar visi pred njim na drevesu in kliče maščevanje večnega Sodnika. V njegovi glavi pa se vrste vsi dogodki, od časa, ko je začel sovražiti mlinarjevega Andreja, do današnje krive prisega pred kranjskim sodiščem. Spomni se tistega nesrečnega dneva, ko se je z njim sporekel, spomni se oproščajoče besede dobrega mlinarja in svojega grešnega namena. Kako je potem snoval krivico za krivico, dokler ga ni obdolžil umora rejenca Martina, ki se je pri kopanju ponesrečil in utonil. Težke, v nebo vpijoče krivice je prizadel nedolžnemu človeku, svojem bivšemu prijatelju. In vse to iz gole, ostudne nevoščljivosti, iz jeze, ker je mlinarja najpridnejša mladenka v vasi ljubila, a njega vedno in povsod zavračala. Spočetka je spletkaril na vse načine, da bi se marljiva in poštena Rezika izneverila svojemu zaročencu. Ko tega ni mogel doseči, mislil je noč in dan, kako bi blagega mlinarja spravil v nesrečo in ob življenje.

Nesreča je hotela, da se je kopal vročega popoldneva njegov rejenc Martin in utonil blizu Andrejevega mlina. Sedaj se je rodila v njegovem hudobnem srcu že zdavnej spočeta grešna nakana.

Voda je zanesla utopljenca do mlinškega jezca. Našli so ga pri zobeh. Takoj je obdolžil nekdanjega prijatelja umora in podpiral svojo dolžitev z jezo in sovraštvom mlinarjevega Andreja. Niso mu takoj verjeli, končno so pa le sumnjali.

Prišli so orožniki, zvezali Andreja in ga peljali v mesto. On pa se je veselil povoljnega izida in komaj pričakoval priložnosti, da se snide z Reziko. To se mu je posrečilo. Srečal jo je ob Višnikarjevem znamenju, jo prijazno nagovoril in ji pravil o zlobi in ubojstvu njenega zaročenca. Ni ga marala poslušati, branila se je. On pa ji je zatrjeval svojo vročo ljubezen, da jo je že davno ljubil in da jo bo ljubil vedno. Naj vendar pozabi svojega zaročenca, zlobnega Andreja. Ona pa mu je očitala sovraštvo in jezo do Andreja in mu jasno povedala, da ga ne mara in da se nedolžnost mlinarjeva gotovo izkaže. In odhitela je.

Danes je bil poklican pred sodišče. On in pričé so trdili, da je bilo med njima že dolgo sovraštvo. Ubogi mlinar je stal nepremično in pogledoval semintja. Ko je opazil svojo Reziko, je vzdihnil in pogledal s prosečimi očmi proti nebu.

Svoje pričanje o umoru je potrdil s prisego. Prisegel je pred Vsevednim, pahnil bližnjega v prepad. Porotniki so zborovali in po dolgem posvetovanju obsodili Andreja na smrt. Zatrepetal je on pri tem naznanilu in nemir se ga je polastil.

Vest mu je očitala grozno pregreho, on pa jo je hotel udušiti. Zamišljeno in obupno je stopal po cesti, dokler ga ni objela samotna gozdna strahota, dokler ni srečal teh grdih pošasti, ki hočejo imeti njegovo grešno dušo.

Tako so se vrstili vsi dogodki njegove pregrehe. Komaj je pričakoval, da ga peklenščki raztrgajo in vklenejo

njegovo dušo v težke verige in jo pahnijo v globočino peklenškega ognja.

Obupno je zamahnil s svojo palico, a glej! vse te pošasti se zapode proti njemu, mu trgajo obleko raz telo in ga mučijo z raznovrstnimi klešči. On se brani, maha okoli sebe, a toliko bolj ga mučijo, toliko slabše za njega.

Skoči kvišku, se zažene proti njim ... se zaleti v debelo bukev in pade kot od strele zadet na tla. Onesvestil se je, ležal je nepremično, dokler ga ni pravični Sodnik poklical pred svoj sodnji stol in ga pahnil v večno brezno.

Drugega jutra ga je našla stara Marjeta mrtvega, ko je pobirala dračje v gozdu. »Križ božji«, je vzdihnila, »Bog ga je kaznoval«, in je hitela v Polico naznanit, kaj je videla.

Ob bukvi se je zbrala množica ljudi iz bližnjega Nakla, Police in drugih vasi. Prihitelo je tudi iz Pobrežja nekaj radovednežev, ki so poznali ubitega nesrečneža. Celó iz Kokre in Trstenika so prihajali možje in se čudili nenavadnemu dogodku. Vsi so bili ene misli: Slaba vest mu ni pustila živeti.

Vsa zadeva se je še enkrat obravnavala pred sodiščem; kjer je cela vas pričala o zlobnem življenju in groznjah pokojnega mladeniča. Povedala je tudi Rezika o njegovem zalezovanju in pripomnila: »Slaba vest mu ni pustila živeti.«

Andrej je bil po preteku treh mesecev oproščen iz ječe.

V gozdu na viši na bukvi podoba Marije Pomočnice v znamenje njene pomoči bednim in nedolžnim ter strašilo njene nemilosti do zlobnežev in tistih, ki so na potu do grešnih namenov.

Pravijo, da še dandanes ob tisti bukvi vsakega straši, kdor ima slabo vest. Pripovedujejo celo, da je nekdo, vračajoč se od semnja, slišal ponoči besede, ki so prihajale od stare bukve: »Slaba vest«. Nedin Sterad.

Muhovec na Florjanovem sejmu v Bistri.

Muhovec iz Perovc je bil dober kristjan, kakor se je sam rad ahal;

nikogar še ni umoril, nikomur nič vkra-
del, v cerkev je še tudi hodil, če je imel
ravno čas — kratko, tu je bilo vse v
redu. Ljudje seveda so bili drugega
mnenja. Govorili so, da Muhovec ni
preveč pošten pri svojih barantijah, da
posojuje denar na oderuške obresti, da
tuintam rad goljufa itd.

Naj bo temu, kakor hoče, to je go-
tovo, da se je Muhovec trdno oklepal
naše zemlje in se močno držal tega
sveta, kakor smola kože. O smrti ni ho-
tel nič slišati, dasiravno mu je slana že
precej pobelila glavo. Pravil je, da nima
časa umreti; spomladi mora vole kupo-
vati, po leti mora krmo spravljati, v
jeseni mora ž njiv voziti, po zimi pa
mora svinje klati in klobase delati. Ako
se mu je reklo, da je svet le velika
solzna dolina, je Muhovec takoj dejal:
»Nikjer še ni bilo lepše, kakor na tem
svetu«. Muhovčeva nebesa so bila hlev
poln pitanih volov, njegovo najljubše
delo pa, na sejim hoditi in tam tržiti in
barantati.

Še eno lastnost moramo omeniti:
Muhovec je bil tudi velik govornik. Go-
voril in pripovedoval bi bil celi dan, da
celi teden bi mu ne bilo zmanjkalo.
Molčati Muhovec niti za trenutek ni
mogel. Če nikogar ni imel, da bi ž njim
govoril, je pa govoril sam s seboj. Na
vseh samotnih potih in stezah se je
vneto razgovarjal sam s seboj, in sicer
tako glasno, kakor da bi ga morali celo
v Ameriki razumeti.

Pred leti je Muhovec gnal par volov
na Florjanov sejem v Bistvo. Voli so
bili veliki in težki in so bili, kolikor se
je videlo, brez pogreška; vendar pa je
moralo za voli nekaj posebnega tičati,
ker se je Muhovec za njimi tako pre-
meteno smejal.

Muhovec pride z voli do hladnega
studenca v gozdu; tukaj vole napoji in
jim privoščič malo počitka. Ne traja
dolgo, in Muhovec se začne sam s se-
boj glasno razgovarjati:

»Lepi voli« — bodo Bistrani rekli.

»Dobri, dobri voli« — bom jaz za-
tr eval.

»So dragi?«

»Čisto po ceni« — bom jaz rekel.

»Marijadvorsko pleme?« bodo kupci
vpraševali.

»Seveda, Marijadvorsko pleme«, bom
jaz rekel.

»So šele tri leta stari, sem jih sam
doma zredil, lepa živina! . . . Pa Mu-
hovec, to je že prva laž! — Prisebenjega
si ja na Hrvatskem kupil — je slaba
žival, se ne da nakrmiti, še detelje ne
pogleda in povrh je še na eno oko
slep, mešetarji so te ž njim poštono-
namazali! . . . A Muhovec, ti si pač
osel! Kolikokrat sem ti že pravil: Če-
čez tako malo laž ne moreš priti, po-
tem si ubit, ne boš nikdar nič imel.
Saj veš: pri igri in pri barantiji je le
devet božjih zapovedi . . . Naj ga le
pregledajo ljudje, predno ga kupijo,
zakaj pa so jim oči . . . in moj vol z
enim očesom boljše vidi, kakor drugi
z dvema . . . saj mu lahko očale naro-
či, če je kdo tako neumen in ga kupi
»z dvema očesoma«. — No pa zdrava
živina pa je, zdrava . . . da bi le ka-
kega vrazjega dežja ne bilo, ki bi iz-
odsebenjega barvo izpral Je bil
malo preveč siv, in kupci tega nimajo
radi imajo rajši belo marijadvor-
sko pleme zato sem pa sivca
lepo pobelil zakaj pa imamo
barvo Bije in rita ta spaka tudi
kakor žrebec . . . pa samo pri napre-
zanju . . . Naj mu dajo malo manj jesti,
potem bo pa že postal miren
Pa Muhovec, veš cela stvar je pa le
mala golufija; kaj bo sv. Peter rekel,
če boš enkrat stal pred nebeškimi
vrati? . . . Pa Muhovec, ali ti že mo-
ram zopet praviti, da si s takimi malen-
kostimi ubit! . . . Saj so že večkrat
koga namazali In če imam en-
krat veliko denarja, saj lahko potem
kupim par srebrnih svečnikov doma za
cerkev, pa bo vse dobro!! Bju
voli, bju!«

V teh pogovorih sam s seboj žene
Muhovec svoje vole od studenca naprej
proti Bistri. — Komaj se je nekaj
korakov oddaljil, stopita dva kmeta iz
grmovja, ki je rastlo ob Studencu, in
se od smeha bijeta po trebuhu. Bila
sta Špektaklov Janez in Žumrov Jože.
Prišla sta sejmarjem nasproti, da si
živino že na potu ogledata in že zunaj

sejmišča pokupita najlepše vole. Počivala sta za studencem v senci ter povžila košček suhe klobase in si ugasila žejo z bistro vodo. Slišala sta vse, kar je Muhovec sam s seboj govoril o svojih volih. Takoj mu sledita na sejem in ga ne spustita več izpred oči.

Na sejmu prijeta ogledovat Muhovečeve vole. Takoj se razvije naslednji razgovor:

»Lepi junčki to«, pravi Spektakel. Muhovec iznenadjen takoj pozabi odgovor, ki si ga je bil naštudiral ob studencu.

»To niso več junčki«, kriči Muhovec, »to so že voli.«

»Ali bodo dragi?«

»Po ceni, po ceni«, odgovori Muhovec.

»Hrvatsko pleme?« vpraša Žumrek.

»Ne, ne, marijadvorska pasma« . . . so še le tri leta stari, sem jih sam izredil doma, odgovori Muhovec.

»Kaj pa stanejo«, poizveduje Spektakel.

»Ja, če jih prav po ceni dam, osem sto kronic boš že moral šteti za nje«, reče Muhovec.

»Ti Muhovec«, nadaljuje Žumrek, »pa prisebenji je zrastel na Hrvatskem, ti si sam bil namazan ž njim.«

»Zakaj ne rečeš, da je iz Amerike?« se smeje Muhovec, ki vendar postane nekoliko nemiren. »Kaj ti vsega ne veš!«

»In na levem očesu je ta ubogi Hrvat slep, da mu je treba kupiti očale«, pravi Spektakel.

»In nasititi se ta šment tudi ne da«, nadaljuje Žumrek.

»Da bi vas vrag!« kriči Muhovec ves iz sebe.

»In pri tem je kačor žrebec, rita in bije, da je groza«, začne zopet Spektakel.

»Saj ni res, samo pri naprezanju«, dostavi Žumrek.

»Vidva sta ja čarovnika, s peklenščekom sta v zvezi«, kriči Muhovec, »s takimi ljudmi ne barantam . . . to bi bil greh . . . mi sploh ne govorimo več.«

»Počaj še malo, počaj«, pravi Žumrek. »Bodi tako dober in povej nama še, koliko bodo stali tisti srebrni svečniki, ki jih boš kupil za domačo cerkev?«

Muhovec debelo gleda, potem začne grozno kričati: »Vidva sta naravnost iz pekla poslana, da me mučita. Bodita tako dobra in pustita me še zdaj pri miru . . . saj ne bom nikdar več storil kaj takega!«

»Malo še potrpi, Muhovec«, reče Žumrek ter potegne cunjico iz žepa, jo namoči v vodo in začne odsebenježa umivati. Bela barva izgine in prikaže se siva.

»Ti kozel ti«, se smeji Špektakel, »ta ja niti barve ne drži!«

Muhovec se trese na celem životu in venomer vpije: »O sveti Florjan, varuj nas ognja in hudobnih ljudi!«

Okoli Muhovca in njegovih volov se je s časom nabralo polno ljudi. Nastal je grozen hrušč in prepir. Muhovca so izžvigali in s skrikom spremljali iz mesta.

Kako je Muhovec prišel domu, nam ni znano. A v Bistri na sejmu se ni pokazal nikdar več. Bajе se je pozneje poboljšal in pri barantanju opustil svoje golufije.

Kaj bodete s tolikimi dobitki? vpraša gospa pri tomboli nekega društva zraven sedečega gospoda, ki je imel nenavadno srečo, ona pa je imela smolo s svojimi številkami. Gospod odvrne hladno: Domu bom si nesel!

Kaj je novega po svetu?

Na Srbskem so imeli zadnje dni grozno povodenj. Škode je več milijonov kron, utonilo je čez 400 ljudi. — Na Dunaju so 22. aprila dobili novega župana mesto umrlega dr. Luegerja.

Izvoljen je dosedanji prvi podžupan dr. Neumayer. — V državnem zboru so 23. aprila dovolili vladi posojilo 220 milijonov kron. Razen Poljakov so vsi slovanski poslanci bili proti temu. Z

državnim denarjem se že nekaj časa zelo slabo gospodari. Davkoplačevalci pa naj plačujejo, da vlada troši denar celo za — podkupovanje — Na Hrvaškem se hoče celo zmračiti. Khuen-Hedervari, madžarski minister, dela po banu Tomažiču na vse kripelje, da bi obnovil crknjeno madžaronstvo, prodani narodni poslanci pa to mirno gledajo. — Na Dunaju se vršijo dogovori med jugoslovanskimi poslanci, da bi se bolj tesno združili in bi tem uspešnejše mo-

gli zastopati naše koristi proti sovražni nam vladi. — V Albaniji na Turškem še vedno vre, Turki ne morejo zadušiti vstaje. — Na Italijanskem so imeli zadnji čas hudo vročino, dočim je pri nas deževno in hladno. — Na Kitajskem se pripravlja zopet krvavo preganjanje Evropejcev. — Na Francoskem so imeli prejšnji teden volitve v državni zbor; ostalo je večinoma vse pri starem; to se pravi, v imenu slobode in napredka bodo kradli in goljufali naprej.

Dekliški vrtec.

Dekliško znanje. V 8. števil. »Našega Doma« povdarja »stara kuharica« potrebo strokovnega znanja. Ker želi odziva na tem polju od drugih mladenk, dovolite mi, drage, da se jaz odzovem. Vem, da je mnogo razumnejših in izobraženejših od mene, vendar se drznem poslati par vrstic.

Prva stvar, o kateri želim razpravljati, je kuhanje. Kuharskih receptov ne bom pisala, ampak nekaj nasvetov glede kuhinje in kuhanja mislim, da ne bode odveč.

Skrb vsake mladenke mora biti, da zna dobro kuhati. Dobra kuha je veliko večjega pomena, kot se navadno misli. Umno urejeno kuharstvo izda v gospodinjstvu toliko, kot vsaka druga racionalno negovana stroka. Gospodinja, ki kuhati ne zna, potroši mnogo preveč, poleg tega pa iz dobrega blaga pripravlja netečne jedi. Ker je kuharstvo imeniten del gospodinjstva, je potrebno, da se okusno in pa snažno kuha. Če je jed okusna in snažna, če tudi priprosta, jo človek z veseljem uživa.

Preden se začne kuhati, treba je kuharici si vsakokrat predpasati čeden predpasnik. Dela naj kolikor mogoče malo z roko, pomaga si naj z žlico in vilicami. Biti mora natančna ter ravnati tako, da bo vsaka jed snažna. Ni dovolj, da potakne kakšno stvar samo v vodo in jo potem vrže v lonec; pregledati mora dobro ali je res čedna.

Posebno previdna mora biti kuharica pri zelenjavi. Vsak list mora pregledati, ali se ni skrila kaka gosenica

ali polž, ki bi zagnusil vso jed. Tu ni gospodinja, oziroma kuharica nikdar dovolj vestna, nikoli zadosti natančna in čista.

Razven na čistost, mora kuharica gledati tudi na zunanjo obliko jedi ter na posodo, v kateri prinaša jed na mizo. Še tako imenitno skuhana hrana ne diši, če se ne nahaja v snažni, čedni posodi.

Gospodinja naj skrbi, da vlada v kuhinji lep red. Vsaka reč mora imeti svoj prostor. Koliko zmešnjave je, ako se išče kakšna stvar, pa se ne najde na odločenem prostoru, med tem pa se lahko naredi škoda, da se jed pokvari, ali da ni tako pripravljena, kakor bi morala biti. Slab utisek napravi pogled v kuhinjo, v kateri je vse zmešano, kjer leže drva po klopeh, posoda pa po tleh, med smetmi in nesnago. Red in snaga je duša kuhariji. Snaga se mora kazati na osebi, ki kuha, na njeni obleki, zlasti pa še na kuhinjski posodi, kakor sem že prej omenila. Sploh je ravnati v kuhinji tako, da se ni treba nikogar vstrašiti, če pogleda v kuhinjo.

Kakor pri vsakem opravilu, tako je tudi pri kuhanju pridnost potrebna, ker v kuhinji pride mnogo opravila na enkrat. Kuharica mora biti odločna in urna; vedeti mora, kdaj se zakuri, da ni prezgodaj in ne prepozno, premisliti mora dobro, katere reči se morajo dalje peči, kuhati. Ako je katera reč preveč kuhana, zgubi najboljši okus, ako je pa premalo, je trda in težko prebavna.

Glavna reč v kuhinji pa je varčnost. Gospodinja, ki zna vse prav obr-

niti, pripravi iz navadnih reči prav dobra jedila. Toliko o kuhanju.

Drugi predmet moje razprave je šivanje. Vsaka mladenka mora tudi znati nekaj šivati. Skrbi naj, da domači ne bodo hodili raztrgani. O pravem času in lepo zakrpana obleka se nosi še dolgo časa. Vadi naj se tudi v predelavanju oblek. Dalje skuša naj sama izdelati navadno, priprosto obleko; s tem se navaja, da ne bo nosila vsake malenkosti k šivilji, izdelala bo bolj priprosto in stanu primerno, a lepa svota denarja, ki bi ga sicer izdala šivilji, se na ta način prihrani.

Tožila bo ta ali ona, da ne zna prikrojevati. Nič hudega, treba je le dobre volje. Torej kako zažeti? Različne kose obleke izdelaj sama pri dobri šivilji, oziroma prosi, da ti prikroji in tudi razloži prikroj, doma pa si sproti napravi prikrojni vzorec da dobiš vajo. To učenje stane malenkost, ki pa se bogato poplača. Ne, da bi se morala vsaka Bog ve koliko naučiti, če le nekoliko zna šivati, pa je dobro.

Tretjič bi povdarjala, da se mora deklica učiti poleg kuhanja in šivanja tudi rednosti, varčnosti, prave razdelitve časa in dela ter pravih knjigovodstva. Znati mora, kako se hrani, pere in lika perilo, kako treba snažiti obleke iz razne tkanine. Dalje: mora marsikaj vedeti o kmetijstvu, vrtnarstvu, peratinarstvu, živinoreji in mlekarstvu. Sploh mora biti v vseh v žensko stroko spadajočih stvareh, dobro podučena.

Deklica mora biti vzgojena za gospodinjstvo. Bridko je, če jo mora šele skušnja izučiti. Pregovor pravi: »žena pri hiši tri vogle podpira«, a to je le, ako zna prav gospodinjiti. Kaka reva je potem, če ji primanjkuje potrebne strokovne izobrazbe. Izurjena pa mora biti mladenka tudi duševno: krepostna mora biti. Če ima te lastnosti, potem bo brez dvoma na pravem mestu, tudi če jo Bog postavi v krog družine.

Sestrice drage! V skromnih potezah sem vam načrtala, kaj mora vsaka mladenka znati. Strokovna izobrazba nam je pred vsem potrebna. Pogumno torej na delo! Učimo se vsega potrebnega za prihodnost. Vadimo se ob

vsaki priložnosti, ki se nam ponudi. Prosimo svoje matere, da nas v vseh nam potrebnih rečeh natanko podučijo. Skrbimo, da bomo kedaj našemu narodu to, kar so naše matere sedaj in še več — same vrle gospodinje. In Bog bo bogato blagoslovil naše prizadevanje, osobito po priprosnji velike zaščitnice naše, Kraljice nebes.

Ognjeslava.

Dobra gospodinja. Gostoljubna je slovenska hiša. Različne so priložnosti, ki privabljajo vsako leto po večkrat — dobrodošle goste pod streho slovenske hiše. V takih slučajih mora biti gospodinja na svojem mestu; dobro je treba postreči gostom, ne da bi si morala predbacivati zapravljenost. Tozadevno tu nekaj navodil in nasvetov:

1. Kuhaj le taka jedila, ki jih v istini veš pripravljati.

2. Kuhaj okusno, — a priprosto; nikdar ne nudi gostom izvanrednih — po mnenju marsikaterih gospodinj — takozvanih finejših jedil! Ta se ti večinoma ne bodo posrečila; — in došlim gostom s tako pokvarjeno, nepravilno pripravljeno jedjo gotovo ne ustrežeš.

3. Uporabljaljaj — v kolikor je le mogoče — le to, kar ti da domači pridelek na razpolago.

4. Ne kuhaj preobilno; — le toliko, da zadostuje! Potrata je, če ostanki privabljajo po cel teden nepovabljenе goste k hiši.

5. Skrbi za potrebno snago v vsakem oziru!

6. Glej, da pridejo jedila sveža in topla na mizo!

7. Drži se določene ure in ne delaj med posameznimi jedili nepotrebno dolgih odmorov. Stara kuharica.

Sadimo rožice. Prvo cvetko, prelepo vijolico zagledale smo v našem dekliškem vrtcu, ki jo je vsadila mlada vrtnarica ter nas s tem opomnila, da naj nam bode ta cvetka vzgled ponižnosti.

Ponižnost, lepa čednost; skrita vijolica, zlahтна cvetka, ne dopustimo, da nam usahne. Da jo bodemo pa lažje varovale, vsadimo takoj zraven nje snežnobelo šmarnico, podoba Marije, ki naj nas vodi na vseh naših potih.

Draga mladenka, hočeš, da se bodo v tvojem vrtcu srca razvijale res lepe čednosti, ne zabi, to je le v Marijinem imenu mogoče.

Ona je še le prava Vrtnarica dekliškega vrtca; pri Njej si gotovo izprosimo tistih lepih čednosti, ki tako kinčajo mladenke.

Ljuba deklica, ako še nisi hčerka Marijina, naj ti bo odslej prva skrb, uvrstiti se med Njene otroke. Saj brez Marijine pomoči skoraj ni mogoče, da bi se sedaj, v tem burnem času mogle ustavljati zvitosti in zapeljivosti hudobnega sveta.

Ako bomo pa Marijo lepo častile, morali bodo utihniti naši sovražniki, saj Ona je kači glavo strla, premagala je hudobijo. Ni se nam bati, v Njenem imenu bomo zmagale!

Naj nas potem kruti sovražniki še tako napadajo, bodisi ustmeno ali pisмено, ne menimo se za nje, temveč bodimo res vzorne delavke v vrtu Marijinem, da si naberemo zlahtnih cvetk, lepih čednosti, ki naj nas krasijo v življenju.

Ako bomo Marijo lepo častile, nas Ona ne bo nikoli zapustila.

Pa saj človek, ki prav časti Marijo, ne uživa samo sladkosti Njene ljubezni, temveč jo tudi razumeva. Ni mu potem težko, če mora zaradi Njenega imena kako razžaljenje prestati, saj si je v svesti, da mu ne bo brez plačila.

Drage mladenke, kmalu bodo zcvetele šmarnice, tudi v vrtcu našega srca naj vsklijejo takoj, zraven njih pa cvetke drugih lepih čednosti.

Ko boste povijale v šopke prave šmarnice, ne zabite zraven zapeti:

Šmarnice, — one so moje cvetlice, teh si bom v šopek prelepi nabrala, ne zase! — K časti Marije Device, Njena podoba so, Njej jih bom dala.

Zvonimira.

Opravljalivost. Zopet se je približala vesela pomlad. Ptičice in rastline zopet radostno pozdravljajo in častijo svojega Stvarnika s svojim petjem in cvetjem. Kaj pa človek? Posebno me mladenke? Tudi nas je dolžnost, da hvalimo in slavimo svojega Stvarnika. Danes Vam pred vsem priporočam, da ga

hvalimo s svojim jezikom. Jezik, najmanjši ud človeškega telesa, pa je največkrat kriv tolikih nesreč.

Varujmo se, da ne bomo opravljale drugih, zakaj, sv. Duh pravi: »Podpihovalec svojo dušo omadežuje in je povsod črten«, od Boga in od ljudi. In akoravno ga ljudje kakikrat hvalijo in nagovarjajo, da naj o bližnjem govori, se ga vendar ogibljejo, ker si po pravici mislijo, da bo tudi čez nje govoril in opravljal kakor opravlja zdaj druge. Nasproti pa, kako ljub je Bogu in ljudem, ki o vseh dobro govori. Skrbno se torej ogibajmo vsake besede, s katero bi lahko napeljale, da bi drugi slabo govorili o komur-koli, zlasti pa o svojih tovaršicah, in pa o svojih predpostavljenih. — Kaj začnejo nekateri strupeni jeziki, da bi bilo njih opravljanje bolj verjetno? Najprej hvalijo kako osebo, a nazadnje jej predbacivajo že toliko hudega, da je dotična oseba res v nevarnosti izgubiti svojo čast in dobro ime.

Govorimo vedno dobro o vseh. O bližnjem govorimo tako, kakor želimo, da bi drugi govorili o nas. Kadar slišimo o bližnjem slabo govoriti, varujmo se, da ne bomo kazale dopadenja. Pokazati moramo z molčanjem ali z resnim obnašanjem, da nam ni všeč tako govorjenje. Obnašajmo se sploh tako, da si ne bo nihče upal vpriči nas jemati bližnjemu dobrega imena. Kadar moremo, zagovarjajmo obrekovano osebo, kakor zahteva ljubezen. In ako ne moremo djanja opravičiti, opravičimo vsaj namen. Varujmo pa še se posebno, da ne bomo povedale drugemu, kar so drugi čezenj rekli; zakaj to je pogosto vzrok, da se ljudje pripravajo in sovražjo mesece in teta. Ako smo slišale, da drugi govorijo zoper kako osebo, se zato ravnajmo po besedah sv. Duha: »Si kako besedo slišal zoper svojega bližnjega, naj s teboj umrje.« Besede, ki smo jih slišale zoper svojega bližnjega, ne smemo imeti zaprte v svojem srcu, ampak jo moramo zadušiti. S tem se hoče reči, da ne bomo izdale z najmanjšim znamenjem tega, kar smo slišale. Kadar zveš za kak pogrešek kake osebe, ga smeš razodeti predstojniku

ali starišem, to pa samo takrat, kadar je potrebno, da se popravi škoda ali opomni dotična oseba.

Pri govorjenju se varujemo tudi, da ne bomo zbadale kake osebe. Zakaj šale, ki se ne dopadejo bližnjemu, so tudi zoper ljubezen. Ogibajmo pa se tudi preprirov. »Ne prepriraj se zavoljo takih reči, ki ti niso nič mar« (pravi pregovor) Kadar se pogovarjamo o manj važni reči, bodimo mirne in ne trdimo trdovratno; bolje je, ako odnehamo in drugim pritrđimo. Zakaj tisti zmaga, ki odneha, zmaga namreč v čednosti, ki je več vredna, kakor pa čast, da imamo mi prav.

Ako ljubimo bližnjega, skrbimo, da bomo prijazne, posebno s tistimi, ki so nas razžalili ali nas nimajo radi. Na zemlji ne bomo našli človeka, ki bi bil brez vsakega pogrška; koliko jih imamo same.

Kadar pa govori z nami kaka oseba jezno ali razžaljivo, odgovorimo ji krotko in hitro se bo pomirila. Včasih se nam zdi potrebno, da bi ostro zavrñili predržno osebo, pa ne dajmo se zapeljati; ker v to nas ne nagiblje pamet, ampak jeze huda strast. »Oko ne vidi dobro, katero je otemnila jeza.« Ako pa me koga razžalimo, skrbimo, da se spravimo ž njim; ponižajmo in premagajmo se, če se nam tudi težko zdi

Tako, drage mi tovarišice, bomo tudi me dajale s svojim jezikom dolžno čast svojemu Bogu in najlepše slavile svojo nebeško mater Marijo, kraljico majnika. Tako bomo svoja dekliška

leta obrñile v svojo zadovoljnost, v veselje svojim predstojnikom v korist dekliški zvezi in v blagor mile nam domovine Slovenske. Slavka.

Lilija.

Liliji reče dekličica:
»Pojdi z menoj cvetličica,
grem na plešišče, tam boš krasno
venčala žgočo mi glavico!«

»Ljuba dekličica, tje pa ne,
Oh, prevroče je tam za me.
Tam bi objela me smrtna noč,
tam bi jaz bila na veke proč.«

Liliji reče nevestica:
»Pojdi z menoj cvetličica,
boš pred oltarjem premilo ti
dičila srčece mlado mi!

»Tebi ne sodim jaz, dragica,
vzemi si rožico, sestrica;
močna je zmagat tvoj žarni kras,
bled in prešibek zanj moj je stas.«

Liliji tužno dé mamica:
»Pridi, ljuba cvetličica,
mrtvo mi dete boš zaljšala,
jaz pa prebritko bom jokala!«

»Milčeku, reva, daj rožmarin,
on je devištva prelep spomin,
kaže, da večno tvoj sin živi
v srečni deželi nad zvezdami.«

Liliji reče devičica:
»Pridi k meni, cvetličica:
k mizi Gospodovi jutri grem,
a vsa nevredna, prerевна sem.«

S teboj z veseljem grem dušica,
k svatbi nebeškega Ženina.
Moja belina prevzela bo
Srce njegovo, preljubljeno.

Društveni glasnik.

Mladeniški pozdrav.

Veslje srce mi prešinja,
ko vidim toliko vas tu
sinov Mariji zvestovdanih,
sinov slovenskega rodu.

Zakaj li sem ste prihiteli,
tovariši premili mi?
kateri so namenj vaši,
kaj mlado srce vam želi?

Omike prave si želite,
napredka v dobrih vseh rečeh,
po bratski zvezi hrepenite,
ker v zvezi biva le uspeh.

Tako je prav, mladenči mili,
za vero, dom nam bij srce,
ljubezni sveti, domovinski,
pa dela kreпка naj sledé!

Učimo se, kar osrečuje
vse nas in ves slovenski rod,
kar blagostanje utrjuje,
ugled dobiva nam povesod.

Spoznavajmo, da v veri biva
začetek vseh velikih del,
da veren narod le je srečen
in zadovoljen in vesel.

Da srečen slehern je mladenič,
ki je pošten, goreč kristjan,

in za njim je srečna domovina.
saj on ji je najboljša bran.

Združimo torej mlade móci,
posvétimo je delu vsi,
saj v delu samo veri, domu
počiva nada boljših dni.

Začnimo delo plemenito
z veseljem velikim sedaj,
dobrotni Bog pa delu temu,
svoj sveti blagoslov podaj!

Ciriljev.

Pilštanj. Mladeniška zveza. Dan 17. aprila je bil veseli dan vstajenja za naše mladeniče. Ustanovili so svojo »Mladeniško zvezo«. Že prej so včasih nastopali pri igrah in pri petju — a zdaj so stopili v ožjo zvezo s svojimi tovariši po širni Sloveniji. Bil je to dan velikega veselja! G. duhovni voditelj in predsednik bralnega društva nas prisrčno pozdravi in nam razloži namen izobraževalnega društva in mladeniške zveze, potrebo izobrazbe za mladeniče. V odbor nove »Zveze« so izvoljeni: voditelj: Lapornik Martin in Rebernik Miha njegov namestnik; tajnik: Toplišek Anton in Potočnik Alojz njegov namestnik; blagajnik: Potočnik Franc, knjižničar: Štus Jurij. Voditelj se v iskrenih besedah zahvali za izvolitev in vabi mladeniče, da vsi pristopijo k Zvezi in da se naj pridno udeležujejo shodov. Pristopilo je takoj 35 vrlih mladeničev. Naj živi najmlajša »Zveza« in naj se krepko razvija v blagor naših mladeničev in v blagor ljube slovenske domovine!

Gomilsko. Z velikim zanimanjem prebiram društveni glasnik v cenjenem Našem Domu, kako vrla dekleta stopajo na plan, si ustanavljajo družbe in Dekliške zveze, tako da bo že malo župnij, kjer bi ne imela dekleta Marijine družbe ali dekliške zveze. Kaj pa Gomilska dekleta? Čas bi že bil, da bi se tudi me vzdramile in začele delovati po vzgledu drugih. Če bomo samo tožile, češ kako po drugod dekleta napredujejo, mi pa ne, s tem ne bomo dosegle nič; z odločno voljo in vztrajnostjo moramo začeti, potem bomo tudi me dosegle, kar že dolgo želimo. Otresimo se tudi praznega strahu, da bi nas potem v časnikih napadali. Bi mé mar zaradi teh par nasprotnikov še nadalje kimala, medtem, ko grejo druga dekleta neustrašeno naprej? Ne, tudi me hočemo vstopiti v njih vrste in delati z njimi po geslu: z Bogom in Marijo za slovensko domovino. Torej pogum mladenke!

Dekle iz Gomilskega.

Braslovče. Mogoče že mislite, g. urednik, da so pri naš v Braslovčah vsi fantje in dekleta pomrli, ker vse tako sladko spi. Pa to gotovo ni res, ker nas je še mnogo med živimi, samo žal, da se nihče ne zaveda pravega delavnega življenja, ampak ko se za kako novo stvar navdušimo — kar se zelo hitro zgodi — tako tudi kmalu izgine, ker prevelika naglica ni nikjer dobra. Človek mora vedno dobro prej misliti, če se hoče česa po-

prijeti, potem pa, ko spozna, da je dobro, mora tudi vstrajati pri tem. Pri nas se je že marsikaj začelo: »Orli« so se že na primer pridno vadili v telovadbi, obljubilo se je dekletom, da se ustanovi »Marijina družba«, »Dekliška zveza« je že tudi bila na programu, pa je vendar vse zaspalo. Če se vprašamo po vzrokih, zakaj se še dosedaj ni nič udejstvovalo, moramo pač priznati, da nam manjka vodnika, ki bi nas navdušil za stvar, ob enem pa je tudi vzrok, ker nismo vstrajni; ampak nam le prehitro upade pogum. Sploh se pa opaža, da smo preveč boječi in se vsega ustrašimo. Nekatera dekleta se dajo kar zapeljati, če pride kaki liberalni vodja ter jim prigovarja, naj sodelujejo pri njihovi društveni prireditvi. Potem pa se izgovarjajo, da se ne morejo braniti, ker ima ta ali ona kako prijateljico, ki se ji ne sme zameriti. Jaz Vam pa povem, dekleta, če imate takšne prijateljice, ki vam zato odpovejo prijateljstvo, tedaj niso prijateljice. Zakaj bi pa ravno me morale vse popustiti in hoditi za njimi, naj pa one grejo za nami. Me imamo ravno toliko pravice zahtevati, da složno z nami delajo kakor one. Zakaj bi ravno me morale onim delati tlako? Zato pa dekleta, več samozavesti je potreba. Tudi me moramo pokazati, da imamo pogum in voljo delati, saj bo to delo koristilo v prvi vrsti nam samim. Z naprejem moramo pokazati, da še živimo, če že vsi drugi spijo. Ako se že Orli ne upajo s svojo organizacijo naprej, ker pravijo, da ni sredstev — sicer se pa denar za vse drugo hitro dobi, pa se postavimo me same z vso požrtvovalnostjo ter si ustanovimo »Dekliško zvezo«, kjer se bomo navduševale in skrbele za svojo izobrazbo, ter pokažimo, da tam kjer se gre za dobro stvar, morajo izginiti vsi oziri, ker le na ta način se da kaj doseči. Začnimo torej me enkrat, poprimimo se z vso v nemo dela, ker le v delu je moč. Vse drugo lahko izgubimo, le tega, kar dobrega vemo, nam nihče ne more vzeti, piše mladenka iz Marenberga. Z upom, da ne bodo moje besede padle na nerodovitna tla, pošiljam vsem tistim, ki so mojega mišljenja, prav iskrene pozdrave.

Mlardenka.

Negova. Gosp. urednik! mi negovska dekleta Vam naznanimo, da tiho poveste dekletom sosednih far, da se je tudi pri nas ustanovila Marijina družba. Da smo se tako pozno zbudile, nam sosedna dekleta ne bodo zamerila ker so poštene in znajo, da je gospod, ki je v svoj vinograd delavce jemal, tudi zadnje ob 11. uri z veseljem in za tisti denar kot prve sprejel. V družbo nas je stopilo precejšnje število za našo župnijo. Kako se bo kaj naša družba obnašala, še sedaj ne morem povedati, ker dneva pred večerom ne morem hvaliti. Ako bomo kaj napredovale, Vam bomo že poročale.

Iz Pišec. Tukajšnje izobraževalno društvo prav dobro napreduje. Ustanovile smo že dekliško zvezo s pomočjo častitega gospoda kapelana, ki si z vso vnetostjo prizadevajo, nas mladino pripeljati na pravi pot; na pot ki pelje proti nebesom. Na praznik Marijinega

Oznanjenja smo imele krasno igro, »Dve materi«. Pri tej prvi igri so se igralke kaj dobro izkazale. Moram pa tudi prav odkritosrčno povedati, da nam nasprotnikov tudi ne manjka. Marsikatero sramotilno moramo slišati iz ust naših nasprotnikov. Pa me mladenke znamo biti tudi pogumne, me se ne zmenimo čisto nič za besede, s katerimi nas sramotijo. Torej mladenke, le pogum! Če si že naši nasprotniki na vso moč prizadevajo, nam iztrgati vero in dobro ime, koliko bolj si še me moramo prizadevati, da se jim ne udamo. H koncu vam kličem vsem mladenkam, kot vaša prijateljica:

V vseh skušnjavah in težavah
Stanovitne bodimo;
Če nas ravno svet zavrže,
Nam odprto je nebo.

Mladenka iz Pišec.

Skalec pri Velenju. V nedeljo dne 10. aprila t. l. so prvič igrala dekleta iz Marijine družbe. Predstavljale so igro »Kristina«, in zelo izborno, občno zadovoljnost. Vse so se dobro naučile svojih ulog in tudi dobro prednašale. Tukaj so pokazala dekleta, da so tudi one zmožne storiti kaj. V kratkem nastopimo tudi fantje, ki bomo predstavljali igro: »Pravica se je izkazala«. Tudi mi fantje nečemo zaostati. Mi mladi, mi gremo naprej!

Skalski ml.

Remšnik. Tukajšnje kat. slov. izobraževalno društvo ima na Vnebohodovo, 5. majnika t. l. popoldne po večernicah svoj prvi občni zbor v gostilniških prostorih g. Jurja Gregl. Pride tudi govornik iz Maribora. Po zborovanju nastopijo prvokrat na odru naši vrli fantje, in kar v dveh igrah: »Krčmar pri zvitem rogu« in »Kmet in fotograf«. Domačini in sosedge! Ako se hočete enkrat prav razveseliti v poštenih družbi, pridite v obilnem številu, ne bode vam žal; ob jednem bo pa obilna udeležba fantom — igralcem najboljše plačilo za njihov trud. V odmorih bo zapel pevski zbor par mičnih pesmi. — Društvo bi rado pomnožilo svojo knjižnico, zato se bo za predstavi pobirala vstopnina po 30 v. Kdor more in hoče, več darovati, mu bo društvo prav hvaležno. Na veselo svidenje tedaj 5. majnika!

Polzela. Ko tako le prebiram časnike, najdem med drugim v predzadnji številki Našega Doma notice iz Polzele, v kateri opozarja neka mladenka nas zaspano mladino, naj se prebudimo iz zimskega spanja ter posnemamo mladino sosednih župnij, ki tako lepo napreduje v svojem pričetem delu. Torej naj ne bodo njene besede bob v steno! Dotična mladenka želi, da bi se bolj razcvitala Marijina družba. Res je, da društvena pravila pravijo: ne na ples! in to je največ vzrok, da umira Marijina družba. Pa tega ni kriva sama mladina, ampak tudi stariši, ki pustijo svoje sinove in hčere na plesne zabave; pesnik pravi o naših plesih tako le:

na sejm se stavijo lepo
rejene po vrsti junice,
na ples vi vodite tako
na prodaj svoje krasotice.

Mladina, pustimo staro pogubonosno življenje, naj se oživi naše srce, stopimo v tabor, ustanovimo si Mlad. in Dekl. zvezo, s družinami močmi se da kaj doseči. Naj pa ne bo treba dolgo čakati, da bomo na kakšem shodu videli krasen uspeh, katerega je rodil dopis v »Našem Domu«. Torej na veselo svidenje!

Sv. Primož nad Muto. Kakor vesela pomlad probuja naravo iz zimskega spanja, tako se probuja naša mladina iz narodnega. Pred dvema letoma ustanovljeno bralno društvo je priredilo prvo veselico na velikonočni ponedeljek; mnogo smeha je vzbudila vesela igra Trije tički; igrali so tudi domači tamburaši. Pa tudi naša dekleta ne spijo. Pred letom ustanovljena Marijina družba mladenk je dobila v ponedeljek 4. aprila 5 novih članic. Upamo, da bo tudi tukaj ob narodni meji postala mladina vnetja za božjo čast in slovensko domovino. Iskrene pozdrave pošilja vsem dragim bralcem Našega Doma

Št. Primožka mladenka.

Sv. Bolfenk pri Središču. Lepi pomladni dan v nedeljo, dne 24. aprila, je pribavil veliko mladine na prijazni hrib sv. Bolfenka. Toplo in prijetno je sijalo solnce po večdnevem dežju in radost je bila brati s obrazov naših krepkih mladeničev in vrlih slovenskih deklet. V cerkvi je govoril obilnoštevilno zbrani mladini in tudi precejšnjemu številu odrastlih prof. dr. Hohnjec, ki je s poljudnimi in iskrenimi besedami začrtal tisto smer, ki se mora v njej gibati življenje značajnega slovenskega mladeniča in poštene krščanske mladenke. Popoldne po večernicah je bilo predavanje, prirejeno od tukajšnjega izobraževalnega društva. Kljub temu, da se je to predavanje napovedalo šele v zadnjem času in se ni moglo zanj dosti agitirati, je bila udeležba izredno velika. Zastopana je bila po nekaterih članih celo takozvana napredna mladina. Dr. Hohnjec je obširno predaval o ciljih in sredstvih pravega ljudsko-izobraževalnega dela in posebno o mladinski organizaciji. Kako zavzeta je tukajšnja mladina za pravo izobrazbo in resničen napredek, je pokazala s tem, da je pristopila k novo ustanovljeni mladeniški in dekliški zvezi. Odbor mladeniške zveze je takole sestavljen: predsednik Franc Bukovec; podpredsednik Alojzij Tomažič; tajnik Jožef Borko; blagajnik Tomaž Heric; namestnik Ivan Lukman. Dekliška zveza pa si je izvolila sledeče voditeljstvo: predsednica Marija Kolarič; tajnica Marija Šoštarič; blagajnica Marija Trafenik; namestnica Marija Vrbanič. Veseli nas, da se naša vrta moška in ženska mladina ni dala zapeljati z mamljivimi in lažjivimi liberalnimi frazami o omiki napredku in svobodi ter se tudi ni ustrašila nasprotniškega nasilja. To nam je porok, da bo naša mladinska organizacija krepko rasla in cvetela in prinašala sadove, ki bodo svoječasno tudi v prid naši politični in gospodarski organizaciji.

Št. Jurij ob Taboru. Pomenljiva je bila šentjurska nedelja posebno za našo žensko mladino. Popoldan je imel g. duh. voditelj v cerkveni hiši nauk za dekliško Mar. družbo, kateremu je prisostvoval tudi č. g. dekan bras-

lovški. Nato je nastopil g. profesor Fr. Kovačič iz Maribora ter z vznesenimi besedami priporočil Dekliški zvezi pravo versko življenje, narodno zavednost in potrebno izobrazbo. Priporočal je v tamen dekletom, katerih je bilo navzočih do 200, naj naročajo in berejo svoj list »Naš Doms«, brez katerega bi naj ne bila nobena hiša, kjer imajo mladino. Naša dekliška Marijina družba obhaja letos svojo desetletnico.

Sv. Lovrenc v Slov. goricah. Poročilo o delovanju dekliške zveze. Dne 14. novembra 1909 leta je bil za nas Lovrenčka dekleta veseli dan. Ustanovila se je namreč s pomočjo č. g. duh. voditeljev dekliška zveza, ki vrlo napreduje in deluje, dasiravno nismo doslej nikjer poročale o našem delovanju. Pristopilo je takoj 60 deklet. Sedaj pa šteje zveza že 116 članic. Vsak mesec imamo poučno zborovanje. Sestavil se je dekliški pevski zbor in osnovala družba treznosti. Zveza je imela sledeče shode in prireditve: I. mesečni shod 12. dec. 1909: Alkoholizem in treznost. (Predaval g. kapl. Kropivšek.) II. mesečni shod 16. jan. 1910: 1. »Življenje ni praznik« (Gregorčič) (deklamirala Ana Hrga.) 2. Življenje sv. Neže — vzor dekletom govorila Ana Cizrl. III. 30. jan. veselica. 1. Petje. 2. Dekliška budnica. »Naš Dom« deklamirala Marija Zgac. 3. Pomen izobraževalnih društev, govorila Ana Lovrec. 4. Igra: »Jezus nad petelinom in kesa«. IV. 6. marca tretji mesečni shod. 1. »Angeli so zaplakali« (Silvin Sardenko, deklamirala Terezija Krajnc.) 2. Čemu so organizacije (govoril g. kapl. K.). V. 24. aprila 4. mesečni shod. 1. Pomlad in dekle (primerjava, nagovor predsednice Marije Tikvič.) 2. »Dušica« (Funtek, deklamirala Marija Kocmut). 3. Slovenke, ljubimo in branimo svojo domovino, govorila Pavlina Tikvič. 4. Izobrazba srca, govoril č. g. kapl. Kropivšek. 5. Vprašanja in naloge. To je ob kratkem poročilo napredovanja naše dekliške zveze. Dekleta predrage! Skrbimo, da se bo naša zveza tudi v prihodnje neovirano razcvitala. Ljubi Bog pa obilno blagoslovi naše delo, da bo z drugimi zvezami vred procvitala na bojnem polju.

Tajnica.

Št. Vid pri Planini. Šele v nedeljo, dne 17. aprila se je nam šentvidskim dekletom izpolnila najiskrenejša želja. Ustanovile smo si namreč odsek »Dekliško zvezo« s pomočjo našega velič. g. župnika in duh. svetovalca. V odobor smo si izvolile sledeče mladenke: Minka Zakošek, predsednica, Malka Jazbinšek, nam., Hedvika Tovornik, tajnica, Malka Špan, blagajničarka, Marija Vertačnik, knjižničarka. Pri ustanovitvi nam je malka Špan v lepih besedah razložila pomen »Dekliške zveze« in nas spodbujala k srčnosti. J. Zakošek je deklamirala »Obmejno budnico«. H. Tovornik pa »Marijin otrok pred nebeškimi vrati«. Dolgo smo res odlašale, da si nismo ustanovile »Dekliške zveze«, pa tudi prej nismo spale v narodnem oziru. Kar smo napravile do lanske jeseni, je bilo že itak naznanjeno. Potem smo še pa o Božiču predstavljale igro »Večna mladost in lepota«, na pustno nedeljo »Kukavica modra ptica«, in v nedeljo, dne 10. aprila prelepo igro

»Ljudmila«. Vsakokrat so bili gledalci zadovoljni z nami. Kako se bomo še pa kaj posihmal imele, bomo pa že poročale. Se-le rojena šentvidska »Dekliška zveza« pa pošilja vsem drugim svoje iskrene pozdrave. **Mladenka.**

Gornja Radgona. Četrtno poročilo o delovanju dekliške zveze. Dne 16. januarja je priredila dekliška zveza svoj prvi poučni in ob enem slavnostni shod. Vspored je bil sledeči: 1. »Po začrtani poti naprej« govorila je voditeljica Nežika Osojnik in nas vsodbujala, naj vsaka izmed nas po svojih močeh pripomaga, da bo naša zveza tudi letos krepko in neustrašeno delovala. 2. »Dekliška budnica«, pesem, deklamuje Liza Pelcl. 3. »Mladina in srce Jezusovo«, govorila je Tončka Petovar. Govornica posveti vse članice in celo letošnje delovanje dekliške zveze presv. srcu Jezusovemu ter je vsodbujala članice k češčenju presv. Srca, ker le tako lahko upamo, da bo naša zveza vedno krepkeje delovala. Saj je Jezus Kristus častilcem svojega presv. Srca obljubil pri vsakem podjetju in delu obilo svojega blagoslova. Presv. srce Jezusovo pa obeta tudi mir družinam svojih častilcev; torej smemo biti prepričane, da bo v naši dekliški zvezi, ki je tudi nekaka skupna družina, vladala zastopnost in ljubezen, da bomo vse enega srca in duha skupno delovale Bogu v čast, domovini pa v korist. Razložila nam je tudi pomen cvetic, ki so jih darovale tri majhne, beloblečene deklice v imenu dekliške zveze presv. Srcu. 4. Knjižničarka nas je opominjala, naj pridno beremo dobre knjige in časnike. 5. »Citalnici«, pesem, ki jo je zložila zvezina članica Kristina Pinterič, dekl. Trezika Kovačič. Konečno so še nas č. g. duh. voditelj navduševali, naj se pridno udeležujemo poučnih shodov in naj nas opazke naših nasprotnikov nič ne motijo v našem delovanju.

Naš drugi poučni shod je bil dne 2. febr. po sledečem razporedu: 1. »O zatajevanju« I. del, predavala Roza Jaušovec. Razložila je, kaj je zatajevanje in kako se naj vadimo v tej čednosti, ako hočemo v resnici posnemati Marijo, ki jo je ta čednost tako lepo krasila.

2. »Nekoliko nasvetov za vsakdanje življenje«, o skrbi za zdravje razpravljala je Pepika Strah. Poudarjala je posebno, da delo nikakor ne škoduje zdravju, kakor trdijo mnogi, ampak pametno delo nam zdravje še utrdi in delo, opravljeno z dobrim namenom, je velike koristi tudi za našo dušo; nasprotno pa je lenoba zelo škodljiva za dušo in telo.

3. »O slov. književnosti« IV. del, o slov. pisatelju Josipu Jurčič-u je govorila Trezika Kovačič. V zadnji točki nas je še voditeljica opomnila, da se bliža zopet prvi petek, ko bi se naj vse članice udeležile spravnega sv. obhajila; poudarjala je posebno, da naj bo del zvezinega delovanja tudi prejemanje sv. zakramentov. S tem pa tudi najlepše častimo presv. Srce Jezusovo, katerega smo si izvolile za svoj ščit in najvišji vzor.

Tretji poučni shod, ki se je vršil dne 6. marcija, je obsegal to-le: 1. »O premagovanju samega sebe« II. del, predavala je Ana Osojnik; razložila nam je, kako naj zatiramo hudo

nagnjenje, ker le kdor samega sebe premaga, tisti je najmočnejši. 2. »O slov. književnosti« V. del, o življenju in delovanju Antona Martina Slomškega, ki je bil posebno nam štajerskim Slovencem velik dobrotnik v verskem in narodnem oziru, govorila je Marija Horvat. 3. »Nekoliko nasvetov za vsakdanje življenje«, razpravljala je Terezija Hübl ter razlagala, kako naj porabimo čas počitka, posebno nedelje in praznike, da nam bodo v dušno in telesno korist. 4. »Oj pridi pomlad«, pesem dekl. Tončka Petovar.

Dne 4. aprila je priredila zveza lepo slavnost v proslavo slov. pesniku Simonu Gregorčiču. Razpored je bil sledeči: 1. Voditeljica otvorila slavnost s pozdravnim govorom. 2. »Naša zvezda«, pesem dekl. Marija Friedau. 3. »Kmetški hiši«, pesem dekl. Marija Horvat. 4. »Spovednici«, pesem dekl. Marija Jaušovec. 5. »O Simonu Gregorčiču« je govorila Tončka Kovčič ter nam opisala neutrudljivo delovanje tega velikega slov. pesnika. Na to so štiri dekleta predstavljala igro »Moja ljubezen« pesniku v proslavo. Potem je Anica Gomilšak deklamovala pesem »Gregorčiču v spomin«, katero je zložila članica dekliške zveze Kristina Pintarič.

Slednjic so se č. g. duh voditelj zahvalili mladenkam za trud, ki so ga imele pri tej prireditvi ter nas navduševali za pravo, odkritosrčno ljubezen do Boga in domovine.

Trbovlje. Mladič, velim ti, vstani, tako se kliče sedaj vsakemu fantu. Ne poslušaj, kaj govorijo nasprotniki. Zlasti tisti, ki so prišli tako daleč, da so zgubili sv. vero, zavržli sv. zakramente in so pozabili na neumrjočo dušo. Kristjani so samo zato, ker so jih stariši dali krstiti. Koliko je dandanes ljudi, zlasti fantov, ki jim ni več mar cerkev. Najdejo se fantje v najlepših letih in moške s sivimi glavami sedeti po gostilnah, kjer udrihajo po sv. veri in po cerkvi, obrekujejo duhovnike in jim dajajo slaba imena. Drugi pravijo, naj bo duhovnik samo v cerkvi, v politične reči pa se naj ne meša, dasi sami nikdar ne gredo v cerkev, pač pa se njihova politika rada meša v cerkvene zadeve.

Mi fantje smo prepričani, da duhovniki nam žele le dobro, več je storil slovenski duhovnik za narod kakor pa pijanci po gostilnah. Ljudnik ali kaplan še nista nikdar koga pognala iz posestva, če nam nasprotniki to dokažejo, tedaj bomo tudi mi drugače ravnali. Prišel pa bode čas, ko bodo potrebovali duhovnika tudi tisti, ki posedajo po gostilnah ter blatijo duhovnike in verske svetinje. Kako žalostne razmere so dandanes že v mnogih kmetijskih hišah! Najstarejši sin se je pokvaril po gostilnah s svojimi slabimi tovariši, starejšo hčer je zasleplil ples tako daleč, da je popolnoma zgubljena. Mlajši brati in sestre tavajo nezavestni za starejšimi. Stariši pa zdihujejo noči in dneve nad svojimi otroci. Oče se jezi in kolne svoje otroke. Mati joka in vzdihuje, ko premišljuje, koliko noči je morala prebedeti, ko so bili otroci majhni, sedaj mesto da bi se hvaležni skazali svojim starišem, pa jim z razuzdanim življenjem konjlejo

prezgodnji grob. Vi pa, dragi stariši, ki imate svoje sinove in hčere še nepokvarjene, pustite jih v katoliška društva, kjer se bodo učili poštene izobrazbe. Ne poslušajte tistih ljudi, ki govorijo, da človek lahko živi brez društva. Tisti si navadno iščejo družšine po krčmah in plesiščih. Mnogim se škoda zdi tistih par vinarjev, ki se plačajo pri društvih, če se pa po krčmah desetkrat več zapravi, se jim ne zdi škoda. Veliko pa je takih starišev, ki živijo sami prav pošteno, svoje otroke pa pustijo hoditi po nasprotnih šhodih in veselicah, češ, sedaj ko so odrasli jih ni treba več odvrčati od krivih potov. Za mladeniče so najprimernejši »Orli«, ki se lepo razvijajo po Spodnjem Štajerskem.

Mariborski »Orel« je imel svoje redne nedeljske sestanke. Pri teh se je razpravljalo do sedaj to-le: Brat Šiška je razlagal pravila; brat Zorko je govoril o disciplini; br. Šimonc je predaval, kako je zakrivil liberalizem socialno bedo. Br. Praprotnik je govoril o spovedi. Br. Šimonc je navduševal brate za narodnost, vero in značajnost. Brat X. je imel zgodovinsko predavanje o bojih za osvoboditev Tirolske in o Hoferju. Brat Praprotnik je navduševal brate za verske dolžnosti. Br. Kumerc je priporočal agitacijo za razširjanje »Orla«. Br. X. je označil stališče kranjskih in štajerskih učiteljev in njihove razmere v političnem oziru. Br. Šimonc je razlagal pomen občnega zbora. Brat Zgonc je govoril o narodnosti. Povedal je mnogo zanimivih zgodbic iz svoje lastne dobe, ko je še mislil, da mu bodo pečena piščeta iz daljne Nemčije v grlo letela, če bode Nemeč. Br. Kumerc je označil stališče slovenskega vajenca v Mariboru. Brat Praprotnik je govoril o krščanskem nauku in o sv. maši. Brat predsednik opozarja vajence in pomočnike na strokovno izobrazbo.

Sklenilo se je, da bodo mariborski »Orli« pogosto, če mogoče vsak mesec, pristopili skupno k angeljski mizi, da se imenuje brat Šiška, nepozabni načelnik, za častnega člana mariborskega »Orla« in da se bodo večkrat prirejale gledališke predstave.

Mariborski »Orel« je pričel s temi nedeljskimi sestanki sam iz sebe, kar je tem večje hvale vredno. Namesto, da bi pohajkovali slovenski vajenci in pomočniki po zakotnih krčmah in ulicah, so vedno vsi skupaj v družbi in se učijo drug od drugega. Po taki družbi tudi nikdar ne boli glava. Želeti je le, da bi se množile te čete slovenskih vajencev in pomočnikov, sicer bodo zgubljeni slovenski sinovi za narodnost in vero. Telovadbe se udeleži vsak pondeljek in četrtek okoli 25 članov. »Orel«, procvitaj in razprostri svoja krila!

Govorniške vaje.

Slovenski mladeniči in alkohol.

Tovariši!

Naši mladeniški shodi so krasne šole za naše bodoče življenje. Učijo nas, česar potrebujemo za svojo in narodovo bodočo srečo, pa nas svarijo pred grobokopi naše in narodove blaginje.

Na enega strahovitega grobokopa slovenskega naroda naj Vas danes opozorim. Bratje! Ali poznate sovražnika, ki nam uniči največ mladeničev in mož? Ali vam je znan sovražnik, ki v nesrečo pahne največ naših družin in ki silno slabi moč našega naroda? Ali veste, kateri sovražnik naš povzroči med nami največ različnih hudodelstev? Ali se zavedate, kje je vir tolikim nepotrebim in sitnim stroškom naših občin?

Ta v resnici neusmiljeni, grozoviti sovražnik našega naroda in grobokop naše narodne in нравne moči je nesrečni alkohol, je nesrečno pijančevanje.

Tovariši! Varujmo se tega sovražnika, da nas ne dobi v oblast. Kdor je enkrat v njegovi oblasti, se le redkokdaj reši, kakor pravi narodni pregovor: »Pijanec se spreobrne, kadar se v jamo zvrne!«

Začne se pijančevanje s preobilnim zavživanjem vina, tudi sadjevca. Sicer človeku ni prav nič dobro, kadar se ga je pošteno nalezel. Ko enkrat poskusi, in še drugičkrat, kmalu začne piti tudi žganje, nazadnje ne mara več ne vina ne sadjevca, ampak hrepeni le po žganju. In več je v njem špirta in čim bolj ga žge po goltancu, tem bolj ga pije. Tako človek prav kmalu postane popoln pijanec.

Mi živimo v krajih, kjer imamo dosti pi-jače. Vajeni smo je pri delu. Bodimo pametni pri pitju. Bodimo zmerni in varujmo se najbolj opijanjenja po vinu, žganja pa sploh ne pijmo nikdar! Kako silno grd in ne-

sramen je pijanec! Ni mi ga treba opisovati, saj je gotovo že vsak predestikrat na letel na takega siromaka. Živina pozna mero in mi bi je naj ne poznali? Samega sebe pa že moramo toliko poznati, da bomo vedeli, kdaj je zadosti!

Tu vas opozorim na eno najgrših naših razvad pri pitju, na siljenje k pitju. Ali ni res, da pride v pijančevanje, da se največ ljudi opijani, ker so jih drugi silili, da naj več pijejo, kakor je treba? Jaz vendar bolje vem, kdaj ga imam dosti, kakor drugi. In če rečem: Ne, hvala, imam dosti! Naj bo to zanj, ki me je povabil, tudi zadosti. In če mu ni, pa mu zabrusimo v obraz: Živina drži mero in se ne da prisiliti in jaz bi se naj dal prisiliti da več pijem, kot je treba? Siliti se ne pustim! To ni več gostoljubnost, to ni več prijateljstvo, ako me hoče kdo na vsak način opijaniti! Ne dajmo, ne pustimo se siliti. Ta ostudna razvada mora enkrat nehati v našem ljudstvu. Na to delajmo na vseh krajih. In kar nas je danes tu, od danes naprej ne pustimo se nikjer in od nikogar več prisiliti k nezmernemu pitju. S tem bomo močno omejili pijančevanje, koristili sebi in drugim.

Pa še nekaj! Dokazano je stokrat in stokrat, da nam za življenje pitje alkohola ni treba in da človek v vsakem oziru boljše dela, če nič ne pije, pa si rajši privoščiti poštene tečne hrane. Saj še najdemo tu in tam med nami ljudi, ki nič ne pijejo, pa izvrstno delajo. Želja po pitju pri delu pa vedno bolj raste in delavca ni mogoče dobiti, če mu ne daš piti že vsako drugo uro. V tej zadevi je treba, da sežemo radi po knjigah in časnikih, zlasti po naši slovenski »Zlati dobi«, da se sami poučimo pa tudi druge, kako grozno ubija alkohol posameznike in cele narode. Saj vidimo in skušamo to žalibog tudi med nami. Boj torej alkoholu in nezmernosti, boj siljenju k pitju — živela zmernost in treznost

Drobtinice.

Škodljivost kadenja. Ena izmed najpogostejših in našemu zdravju zelo škodljivih reči je kadenje. Zakaj toliko mladih fantov hodi bledih in se vlačijo kakor senca? Temu je krivo kadenje. Tobak ima namreč v sebi strup, ki se zove nikotin, ki zelo neugodno vpliva na mlade živce, kar ste se sami prepričali, ko ste prvokrat kadili. Ali že večletni kadilci mi vsega tega ne boste verjeli, ter porečete, da bi bil tobak tako škodljiv, ne bi ga kadili vsi od cesarja pa do berača. Da je tobak res strupen se lahko prepričate pri 10 20letnem dečku, ki prvokrat kadi. Hitro bo tožil, da ga glava boli in mu noge težke postajajo. Tedaj pa vendar ne boste trdili, da tobak ni strupen. Zelo pametno bi storila naša država, kakor je par leti Angleška, da je fantom pred 20 letom prepovedala kaditi. Pa tudi mnogo več vojaških novincev bi dobila, ker fantje, ki ne ka-

dijo, so mnogo bolj močni, veseli in zdravi. In tudi mnogo denarja se izmeče za to škodljivo zelišče. Na primer, ako pokadiš na teden smodk za 50 h, je na leto 26 K in v 50 letih 1300 K ali pa 20 svalčic na teden, kar velja 40 h na teden, na leto 29 K 80 h in v 50 letih 1040 K, ali pa 4 pakle tobaka, kar velja 32 h na teden, na leto 16 K 64 h in v 50 letih 832 K. Sedaj vidimo, kaj denarja se izkadi v zrak in kaj si lahko prihrani tišti, ki ne kadi. Kateri fantje imate manjše brate, ne dajte jim prilike, da bi kadili. Prvo cigareto si navadno deček prižge kje za kakim škednjem ali kozolcem; če kliče potem Urha na pomoč, ni take sile, kakor če morajo stariši in dostikrat cela vas klicati sv. Florjana na pomoč, če namreč deček prižge mesto cigarete kozolec, kar se je že velikokrat zgodilo. Fantje, zlasti, ki še niste 20 let stari, ako hočete biti zdravi in

veseli, odvadite se kadenja, in za tisti denar si kupite lepe in dobre knjige, da se tako izobrazujete. Zakaj, če se hočejo ohraniti mali narodi, morajo svoje malo število nadomestiti z varčnostjo in izobrazbo, ne pa s potratljivostjo in zapravljanjem kopati si grob.

Svetislav.

Čudne resnice. Vsak človek bi rad dolgo živel, star pa nikdo ni rad. — Tisti, ki najmanj vedo, največ govorijo. — Svoje glavni ljudje hočejo, naj bi vsi drugi po njihovi žveglji plesali. — Tisti hočejo vedno zapovedovati, ki sami sebe ne morejo prevladovati. — Tiste zakonske žene so najbolj zanemarjene, ki so se kot deklice najbolj lišpale. — Vedeževalci, ki pravijo, da vedo najčistejšo resnico, največ lažejo. — Tisti najbolj čez berače kričijo, ki jim nikoli nič ne dajo. — Tisti hočejo največ o cerkvenih rečeh odločevati, ki niso nikoli ali vsaj malokdaj v cerkvi. — Tisti se v zakonu najbolj sovražijo, ki so se pred zakonom preveč ljubili. — Tisti po smrti ne pridejo v pekel, ki stopijo za časa življenja večkrat v duhu dol.

Proti vratnemu vnetju se priporoča to-le zdravilo: vzami tri ali štiri debele čebulje (luke), sprži jih ali speči, pa nič vode ne prilivaj. Ko postanejo mehki, olup hitro zunanjo kožo, potem pa jih zmečkaj, najboljše z navadnim valjkom, ki se rabi za testo, potem jih zavij v tenki prt in deni kolikor mogoče vroče na vrat. Obveza mora segati od ušesa do ušesa in biti vsaj 3 palce široka. To se pridrži na vratu ponoči in po dnevu zaporedoma 24 ur in če še bolečina ne preneha, se dene druga taka obveza na vrat. Kadar se konečno odstrani, je treba nekaj dni nositi okoli vrata kako volneno ruto ali krpo, ker bi se drugače vrat prehladil.

Za našo organizacijo. Lepo število mladeničev in deklet že je zbranih pod našo katoliško narodno zastavo, vendar jih še veliko tava v nezavednosti ali so pa v nasprotnem taboru. Zastavite svoje moči in število vaših somišljenikov in somišljenic se lahko podvoji. Tukaj nekaj pravil za agitacijo:

1. Začni v svoji bližini, morda imaš sosedo ali znanca, s katerim se večkrat snideta. Povabi ga, naj pride enkrat zraven h kakemu shodu, posodi mu kak časnik ali knjigo.

2. Če imaš v tujini, kje na Nemškem koga, piši mu včas, priporoči mu »Naš Dom« ali druge naše liste.

3. Začni pri bolj brihtnih fantih in dekletih, ti bodo potegnili za seboj tiste, ki se navadno po drugih ravnaajo, in ne znajo samostojno misliti.

4. Ne daj se prestrašiti, če ti od kraja spodleti in morda slišiš celo kako robato. Posnemaj rajnega Luegerja, ki so ga tudi s kraja z gnilimi jajci ometavali, pa je ostal stanovit in je zmagal.

5. Pogovarjaj se večkrat s svojimi tovariši — tovarišicami o zadevi vaše organizacije, kaj bi se še dalo zboljšati, kak nedostatek odstraniti.

6. Varovati se treba preprirov in nevošljivosti. Če je n. pr. ta ali oni izvoljen v odbor, drugi pa ne, pa že ta obesi nos, češ, zakaj pa jaz nisem. To je malenkostno in otročje. Zlasti pevci in pevke so, kakor skušnja uči, sila občutljivi ljudje in delajo pevovodjem hude pa nepotrebne sitnosti. Zgodi se, da kdo pride z drugim kaj navzkriž, potem pa že odstopi in preide celo v nasprotni tabor, postane nemškutar ali liberalec. Kako malenkostno! Ali je katoliško in narodno prepričanje navezano na kako osebo?

7. Pridobivajte naročnikov za svoje glasilo »Naš Dom« in druge poštene slovenske liste, zatirajte liberalne liste, zlasti pa glasilo ptujskih šnopsarjev, odurov in tolovajev — »Štajerca«. Fantje, dekleta, naprej, na delo in v boj!

Halleyev komet. Proti sredini maja bomo imeli na nebu lep prizor, če bo ugodno vreme. Videla se bo Halleyeva repatica, a kdor jo bo hotel videti, se bo moral zgodaj vzdigniti, dve uri pred solničnim vzhodom. Videla se bo na vzhodnem nebu, po priliki na tisti strani, kjer bo solnce izhajalo. Dne 19. maja bo zemlja marširala skozi kometov rep, ki je 300.000 kilometrov širok in 22 milijonov kilometrov dolg. Rep pa ni trd, ampak čisto redek in se naši zemlji ne bo nič zgodilo. Pač pa utegne to kaj na vreme vplivati in pa veliko utrinkov se bo morda videlo.

Slovenska mladina in naše narodno obrambno delo. Drzen narodni sovrag pritiska vedno huje na naše narodno ogrožene kraje ob jezikovni meji. Súdmarka in Schulverein mečeta stotisoče naberačenih nemških prusovskih mark za lutrovsko naseljevanje in ponemčevanje nedolžne slovenske dece. Nemška mladina je najboljša moč za nabiranje pri Súdmarki in Schulvereinu. Protestantska mladinska organizacija v Nemčiji je v pretečenem letu zbrala za nemški Schulverein nad 86.000 K, za Súdmarko pa 48.000 K. Dijaki na šotski gimnaziji na Dunaju so zložili en temeljni kamen za šulvereinsko Roseggerjevo ustanovo, ubogi šolarčki ljudske šole v Kodavi na Moravskem pa so po vinarjih zložili 4 K 40 v za šulverein. Tako požrtvovalna je nemška mladina! Slovenski mladeniči in mladenke, posnemajte v tem oziru nemško mladino. Dne 11. maja se vrši v Ljubljani ustanovni občni zbor našega novega narodno obrambnega društva, ki bo raztezalo svoje delovanje po vseh slovenskih pokrajinah. Snovale se bodo podružnice tega društva po naših krajih. Že sedaj prosimo našo vrlo mladino, da s svojo žilavo vstrajnostjo in pogumnim delom sodeluje pri narodni obrambi.

Rešimo našo krasno slovensko zemljo, saj :

»Za Bogom nam najljubša,
Je slovenska zemljica,
Tako krasna tako mila
Kakor pravi raj sveta!«

Trgovina tiskarne sv. Cirila

MARIBOR, Koroška cesta šte. 5

je otvorila na novo prodajo papirja, pisalnih, risalnih in šolskih potrebščin ter priporoča posebno :

kancelijski, konceptni, pismeni,
dokumentni, ministrski, ovitni
in barvani papir

svinčnike
peresa
peresnike
radirke
kamenčke
tablice
gobice
črnilo

Trgovske knjige

v vseh velikostih črtane, z eno
ali dvema kolonoma, v papir,
platno, gradl ali pol usnje vezane.

Odjemalne knjižice
po raznih cenah.

Papirnate vreče vseh ve-
likosti
po ori-
ginalnih tovarnih cenah.

Štambilje

pečatnike vignete, (Siegelmarken)
za urade in privatne izvršujejo
se v najkrajšem času.

Svileni papir v vseh barvah

Pismeni papir v kasetah
in mapah, razglednice.
Zavitke za urade v vseh
velikostih, zalepke.

Trgovci in preprodajalci
imajo en gros-cene. Priznано
dobro blago. Solidna in
točna postrežba.

Knjižice :

   Marija naj živi!

Društvo Mariji v zadoščenje

se dobivajo vezane po 40 h s poštnino pri „Glasnikovem“ uredništvu
na Črni gori pri Ptuj.

Uredniški pogovor.

Nekaj praktičnega bi Vam rad urednik danes nasvetoval. Bliže se čas, ko se bo v nekaterih dekanijah delil zakrament sv. birme. Eden najlepših dnevo v življenju je to in botri dajejo birmancem v spomin razna darila. Nekaj let sem se je razširila navada, da skoraj vsak boter kupi svojemu birmancu žepno uro. To pa ni modro! Kaj bo 10—12 letni deček z žepno uro? Vemo za slučaj, kjer je neki gospod bil boter več dečkom. Kupil je vsakemu žepno uro. Otroci so se igrali z urami in tako dolgo navijali ure, da so spotrli peresa, očetje pa so se jezili, ker so morali prav drago plačevati popravila. In takrat, ko bi deček res že potreboval žepno uro, je birmska ura že zdavno spotrta ali izgubljena.

Če je boter tako premožen in velikodušen, lahko svojemu birmancu kupi uro tudi pozneje, otrok pa ni za uro.

Kupi mu kaki manjši spominek. Denar pa, ki bi ga dal za uro, vložil v posojilnico in kupi šparovček pa knjižico in šparovček daj birmancu. Učimo otroke varčevati! Lahkomišljena zapravljivost je velika napaka naše mladine. Fantje kakor dekleta znosijo zadnji groš — večinoma nemškutarskim kramarjem in krčmarjem.

Če izročiš birmancu knjižico in šparovček, se bo do tistega časa, ko se bo ženil, nabrala lepa svota, če pa gre v šole, mu bo pa tudi dobro došlo.

Se nekaj! Na dan sv. birme navadno botri pogostijo birmance in njihove stariše. To je prav, toda slabo je, če se pijančuje v krčmah do pozne noči. Žalibog, mnogi birmanec je ta dan, ko je po škofovih rokah sprejel sv. Duha, prvokrat pijan in dan sv. birme je zanj začetek pogube.

Najpametnejše je, kjer je mogoče, da se na domu bodisi starišev ali botrov napravi pojedina, katere se lahko vdeleži cela družina, pa se nič hudega ne vidi in ne sliši. Doma se lahko razvije pravo veselje. Če pa že ne gre drugače, kakor da v krčmi pogostite birmance in stariše, nikar ne vpijanite otrok!

Spomnite se, kako grozno preti Zveličar tistim, ki malim pohujšanje dajejo.

Urednik.